697/04

Den 10. maj 2004 blev i sag nr. 61.269:

xxxxxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxxx

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der i henhold til lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom har tegnet ejerskifteforsikring i Alm. Brand Forsikring A/S, klager over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning for en fejlagtigt udført varmtvandsinstallation.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for det anmeldte forhold bl.a. under henvisning til, at forholdet ikke udgør en skade i forsikringsbetingelsernes forstand.

Det fremgår af sagen, at klageren i april 2003 anmeldte til selskabet, at det – i forbindelse med tilbudsgivning på en planlagt udskiftning af varmtvandsbeholder til pladeveksler – blev konstateret, at visse af de synlige vandrør var gennemtærede, og at visse dele af de skjulte rørinstallationer var tæt på gennemtæring. Desuden havde en vvs-installatør oplyst, at den konstaterede tæring formentlig skyldtes en ikke korrekt udført installation. Klageren gjorde over for selskabet gældende, at selskabet skulle dække udgifterne til korrekt udbedring af de skjulte galvaniserede rør, idet den anvendte udføringsmetode gav nærliggende risiko for gennemtæring. Udgiften til udskiftning af de korroderede synlige rør ville klageren selv betale.

Om installationen har klageren, der er ingeniør, endvidere anført således:

"Specifikt er der i forbindelse med en tilbygning opført i slutningen af 70'erne, lavet kobberrørsinstallation af brugsvand til tilbygning. Endvidere er der på varmtvandsledningen til tilbygningen udført cirkulation, så der altid er varmt vand fremme ved aftapningsstedet.

Vi har fået oplyst at denne kombination er temmelig uheldig, idet kobberrørene vil afgive kobberioner, som ved at blive ført tilbage til varmtvandsbeholderen i cirkulationskredsløbet, også vil blive fremført via de oprindelige galvaniserede rør. Kobberionerne vil medføre galvanisk tæring af jernrørene, og gennemtæring kan forekomme på ganske kort tid.

Vi er endvidere blevet gjort opmærksom på, at det er umuligt at forudse om de oprindelige rør vil lide tæringsdøden ligesom de fittings vi kan konstatere har problemet, eller om de pga. okkerbelægninger indvendigt er beskyttede mod den galvaniske tæring. Det er tydeligt at der er alvorlig korrosion af installationer der er foretaget efter tilbygningen (dvs. fjernvarmetilslutning udført i 1989 og køkkenvaskrørfittings), idet disse ikke har opbygget en beskyttende belægning inden påvirkningen fra kobberioner."

Den 22/4 2003 foretog selskabets skadekonsulent en besigtigelse af det anmeldte forhold og konstaterede i den forbindelse tæring på dele af rørinstallationen og varmtvandsbeholderen. Under henvisning til, at forholdet ikke udgjorde en skade i forsikringsbetingelsernes forstand, afviste skadekonsulenten at yde forsikringsdækning for forholdet.

Efter indbringelse af sagen for nævnet, har klageren i skrivelse af 26/6 2003 til nævnet oplyst, at de korroderede brugsvandrør nu var korroderet i en sådan grad, at han havde iværksat udskiftning af varmtvandsinstallationen. Den nye installation, der skulle udføres i rustfrit stål, havde klageren anmodet om at få udført således, at den ikke blev skadet af den eksisterende installation, som klagesagen vedrørte. Det antagne vvs-firma havde oplyst klageren, at udskiftning af varmtvandsinstallationen ikke ville gøre den samlede installation korrekt, idet der stadig ville være en sammenblanding af kobberrør og jernrør. En håndværksmæssig korrekt udførelse af den samlede installation ville der-

for ifølge vvs-firmaet medføre udskiftning af de eksisterende kobberrør med plasticrør eller galvaniserede jernrør eller udskiftning af de eksisterende galvaniserede jernrør med plasticrør. Et alternativ ville være at afblænde den eksisterende cirkulationspumpe, således at kobberionerne ikke længere blev transporteret til jernrørsinstallationen via vandvarmeren. Dette alternativ var ligeledes blevet foreslået af selskabets cheftaksator, men er vedvarende blevet afvist af klageren som en acceptabel løsning under henvisning til, at det vil medføre en forringelse af installationens brugsværdi.

Selskabet har i skrivelse af 7/7 2003 til nævnet redegjort for afslaget på erstatning således bl.a.:

> "Installationen af kobber er som tidligere nævnt udført tilbage i 1975. [1976] Den er koblet på en installation af galvaniserede jernrør, og installationen med jernrør ligger således før installationen af kobber, hvilket er helt i overensstemmelse med de på udførelsestidspunktet gældende regler.
>
> …
>
> Sammenfattende vil det sige, at installationen er sammenlignelig med tilsvarende installationer af samme alder, som er et af den bygningssagkyndiges væsentlige parameter ved udarbejdelsen af tilstandsrapporten, …
>
> Samtidig skal vi konstatere, at der på nuværende tidspunkt ikke forekommer utætheder på installationen, men udelukkende tegn på lokal tæring, Alvorlige problemer som følge af forekomst af kobberioner havde vist sig meget tidligere - 1 til 4 år efter ibrugtagning - og ikke som her 14 til 28 år efter."

Heroverfor bemærker klageren i skrivelse af 15/7 2003 til nævnet bl.a.:

> "Fælles for alle konstaterede gennemtæringer er, at de alle er punktformede gennemtæringer fundet i varmtvandsinstallationerne. Dette, sammenholdt med at der ingen tæring er konstateret på koldtvandsrørene (hvilket man ellers også ville forvente, hvis der blot er tale om alm. udløb af levetid) indikerer, at der er tale om accelereret tæring.
>
> …
>
> Endvidere anfører selskabet, at kobberrørs installationen ligger efter jernrørsinstallationen. Dette er **ikke korrekt**. Kobberrør og jernrør er koblet *parallelt*, dvs. der er kob-

let både jern- og kobberrør på varmtvandsbeholderen som vist i figuren nedenfor. Idet man skal se *'før'* og *'efter'* i forhold til vandets strømningsretning betyder koblingen at der sidder jernrør både *før* og *efter* kobberrørene.

Cirkulationspumpen forårsager jo transport af kobberioner tilbage til varmtvandsbeholderen, som derefter bliver ledt ud i de galvaniserede jernrør.

Denne konstruktion er i direkte modstrid med DS 439 ('Norm for vandinstallationer'), 3. udgave hvorfra der kan refereres (Afsnit 3.4.1): *'Kobber og varmforzinket stål kan anvendes i samme ledningssystem, under forudsætning af at samtlige dele af stål er placeret før dele af kobber regnet i strømningsretningen.*

Installationen udføres således, at risikoen for, at kobberholdigt vand kan strømme tilbage i rør og beholdere af stål, er minimal.'

…

Selskabet har ikke godtgjort at den udførte installation er typisk for *'tilsvarende intakte bygninger af samme alder',* hvilket er en forudsætning for overhovedet at kunne sammenligne, og dermed forklare hvorfor tilstandsrapporten ikke nævner den problematiske installation.

…

Alm. Brand mener at vide at problemer forårsaget af kobberioner vil vise sig i løbet af 1-4 år. Ifølge vvs-firmaet P.H., Skanderborg, er det umuligt at forudsige hvor hurtigt problemer af denne art viser sig. For det første er det jo umuligt at vide hvor stor en del af tiden cirkulationspumpen har kørt (hvilket jo er en forudsætning for at tilbageføre kobberioner til varmtvandsbeholderen), for det andet anfører vvs-firmaet at de oprindelige jernrør givetvis har et beskyttende lag af kalk og okker på indersiden, som til en vis grad beskytter metallet mod kobberionerne. Endvidere frarådes det i normsættet (DS439) at udføre installationer som det er gjort i dette tilfælde."

Med henvisning til klagerens bemærkninger, har selskabet i skrivelse af 18/12 2003 til nævnet bl.a. anført:

"Det er vores opfattelse, at den anvendte konstruktion ikke afviger fra normalsituationen, og de forekommende og nu konstaterbare tæringer er helt almindelige for tilsva-

rende konstruktioner, hvorfor forholdet ikke kan betragtes som en skade, der opfylder skadedefinitionen, bilag B, afsnit 2. Ejerskifteforsikring, punkt 10. Hvilke forhold er dækket, stk. 10.1.

Vi skal ikke afvise, at installationen er udført på en sådan måde, at kobberrør og stålrør skal opfattes som koblet sammen parallelt, som uvilkårligt bevirker, at kobberioniseret brugsvand returneres til varmtvandsbeholderen, idet anlægget er forsynet med cirkulationspumpe.

Forsikringstageren konkluderer i den forbindelse, at konstruktionen er i modstrid med *Dansk Ingeniørforenings norm for vandinstallation Dansk Standard DS 439*. Dette er uaktuelt henset til, at normen først er trådt i kraft den 1. september 1978, og på det tidspunkt var installationen etableret og formodentlig taget i brug.

…

Derfor må det være *Forskrifter vedrørende vandinstallationer udgivet af Dansk Ingeniørforening* … afsnit D. Vandindlæggets udførelse, §§ 12 og 16, stk. 16.1. Ingen af paragrafferne omhandler restriktioner vedrørende anvendelse af blandingsinstallationer eller cirkulationspumpe, hvorfor vi skal konkludere, at anlægget må anses for at opfylde de på udførelsestidspunktet gældende regler.

…

I og med at den udførte installation ikke strider mod normen, skal vi omvendt slutte, at den må være udført efter de på tidspunktet gængse og anerkendte metoder og dermed være sammenlignelig med tilsvarende installationer i intakte bygninger af samme alder.

…

Det nytter ikke noget at sammenligne med, hvad forbrugeren skal forvente af en installation, der er udført efter den nyeste norm. Man er trods alt blevet klogere i løbet af de år, der er gået, hvad forsikringstageren også har erfaret gennem Dansk Standard DS 439, som netop tager højde for problemet med blandingsinstallationer.

…

Forsikringstageren påstår også, at vvs-firmaet ikke kan udskifte varmtvandsbeholderen, med mindre installationen lovliggøres. Dette er imidlertid ikke tilfældet. Det fremgår af *Dansk Standard DS 439, afsnit 1 Indledning, punkt 1.2 Gyldighedsområde, bi-*

lag K, at normen gælder såvel for nye installationer som for ændringer og tilføjelser i eksisterende anlæg.

Det vil med andre ord sige, at vvs-firmaet uden videre kan udskifte varmtvandsbeholderen med en tilsvarende beholder. Hvorvidt den af forsikringstageren ønskede udskiftning af varmtvandsbeholder med en pladeveksler udgør en sådan ændring, at hele anlægget skal opfylde normen, er vi ikke i stand til at sige, men det er også ejerskifteforsikringen uvedkommende.

Sammenfattende skal vi fastholde, at det anmeldte forhold ikke opfylder skadedefinitionen."

Hertil svarer klageren i skrivelse af 13/1 2004 til nævnet:

"Selskabet argumenterer, at *den anvendte konstruktion* ikke afviger fra normalsituationen for bygninger af samme alder.

Til dette vil vi svare, at der i dette tilfælde jo ikke er tale om en oprindelig konstruktion, men derimod om en installation udført i 1976. Derfor skal der ikke sammenlignes med vvs-konstruktioner i bygninger fra 1968 sådan som selskabet anfører, men med bygninger/vvs-installationer fra 1976.

Alm. Brand har stadig ikke *dokumenteret*, at den udførte installation er typisk for/ikke afviger fra installationer udført i 1976 (endsige 1968).

Derimod har vi, som tidligere anført, fagfolks udsagn for at dette *ikke* er tilfældet, altså at det i 1976 *ikke* var normalt at udføre installationen sådan som det er gjort i dette tilfælde. Endvidere kan man læse i fagbladet for vvs-branchen 'VVS: Magasin for varme, ventilation, sanitet, miljø- og energiteknik', 4/1971 (Bilag 1), at en rundspørge initieret af Korrosionscentralens udvalg vedrørende brugsvand viser, at den eneste forkerte sammensætning af kobber og varmforzinket stål, der er almindelig herhjemme, er anvendelsen af kobberrør i varmtvandsbeholderen.

…

Selskabet anfører at det faktum at installationen er udført i modstrid med *'Dansk Ingeniørforenings norm for vandinstallation, Dansk Standard DS 439'*, er uaktuelt idet denne norm først trådte i kraft i 1978.

Hertil er vores svar at normen i høj grad er aktuel, idet enhver norm dokumenterer den viden der er etableret indenfor et fagområde siden evt. foregående udgivelse af normer indenfor samme fagområde.

…

Normer udvikles ud af de praktiske erfaringer som et fagområde tilegner sig, og er derfor i virkeligheden et udtryk for hvad der er gældende praksis i tiden indtil udgivelsen. Skal man anvende selskabets logik om hvad der er *'gængse og anerkendte metoder'*, skal man derfor tage udgangspunkt i den norm der tidsmæssigt ligger tættest på udførelsestidspunktet. I dette tilfælde derfor normen fra 1978 (som givetvis på udførelsestidspunktet var tæt på at gå i trykken), frem for den forældede norm fra 1962 (14 år før udførelsestidspunktet).

…

Selskabet foreslår at vi blot kan udskifte varmtvandsbeholderen med en ny, idet det ifølge DS439 er lovligt at udføre normal vedligeholdelse af et anlæg, der ikke opfylder dagens normsæt. Dermed foreslår selskabet implicit at vi ignorerer vores viden om gennemtæringsrisiko grundet den problematiske installation, med risiko for diverse skader på andre bygningsdele i fald en utæthed skulle opstå. Vi mener ikke det er en anbefalelsesværdig fremgangsmåde, og ønsker derfor selskabets og ankenævnets vurdering af den forsikringsmæssige situation denne fremgangsmåde vil stille os i, den dag skaden er sket?

Det forekommer endvidere tvivlsomt at udskiftning af brugsvandrør skulle være billigere, når utætheden er opstået, end at gøre det forebyggende. Vi vil her gøre opmærksom på, at både ejerskifteforsikring og bygningsforsikring er tegnet i Alm. Brand."

Nævnet har fået forelagt klagerens fotos af den korroderede installation.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**10. Hvilke forhold er dækket**

10.1. Forsikringen dækker udbedring af skader på det forsikrede.

Ved skade forstås brud, lækage, deformering, svækkelse, revnedannelser eller ødelæggelse i bygningen eller andre fysiske forhold, når disse forhold nedsætter bygningens værdi eller brugbarhed efter dens formål af nævneværdigt omfang. Manglende bygningsdele kan også udgøre en skade. Ved skade forstås endvidere tegn på en mulig skade samt forhold, der giver nærliggende risiko for skader, hvis der ikke sættes ind med særligt omfattende vedligeholdelsesarbejder eller andre forebyggende foranstaltninger."

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagen og finder det på det foreliggende grundlag godtgjort, at installationen er udført efter gængse og anerkendte metoder i 1976, og at de omhandlede problemer skyldes installationens oprindelige konstruktion. Herefter, og da nævnet i øvrigt ikke finder, at klageren har godtgjort, at den omhandlede installation ikke opfylder de regler, der var gældende på udførelsestidspunktet, kan nævnet ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning under henvisning til, at forholdet ikke udgør en skade i forsikringsbetingelsernes forstand.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen